

Byggestål

Tekst: JAN KRISTENSEN

SNYD MED SVEJSECERTIFIKATER ER BEDRAGERI

Det er bedrageri at lade en svejser lægge navn til andre svejseres arbejde med byggestål efter EN1090, som dette magasin omtalte i seneste nummer. Det skal koste certificeringen og en politianmeldelse ifølge kontrolorganet DANAK.

Direktør Lars Henrik Nielsen fra virksomheden Uni-Tek gik til Sikkerhedsstyrelsen med en anmeldelse og en opfordring, da han i sommeren 2020 opdagede lokale konkurrenter i Østjylland, der snød med medarbejdernes svejsecertifikater til EN1090. Ved nyansættelsen af to svejsere fra andre virksomheder viste det sig, at de ikke havde certifikater til at arbejde med byggestål.

I deres tidligere ansættelser lagde en kollega i stedet de rette svejsecertifikater og navn til arbejdet på flere andre medarbejders vegne, når der skulle produceres bærende og dermed certificerede elementer i stål til byggeriet.

Rent bedrageri

– Umiddelbart vil jeg kalde det for rent bedrageri at lade medarbejdere uden svejsecertifikater arbejde i andres navne, når det gælder produkter inden for EN1090. Det er langt ud over snyd – og så kan et firma ikke længere være certificeret og arbejde med produkter til byggeri. Den slags kan ikke bortforklares, siger direktør Jesper Høy fra DANAK, der kontrollerer de tre danske virksomheder, der certificerer metalvirksomhederne inden for byggestål.

Det er Lars Henrik Nielsen fra Uni-Tek meget enig i. Han mener blot, at DANAK burde kontrollere de certificerende virksomheders arbejde med EN1090 for at højne kvaliteten af arbejdet. Det er det certificerende selskabs opgave at sikre svejsecertifikaterne. Det gør Sikkerhedsstyrelsen ikke i sin markedskontrol.

Manglende certifikater

– Jeg har i Uni-Tek skiftet certificerings-bureau, fordi gennemgangen af vores interne system var mangelfuld – og ingen kontrollerede medarbejdernes svejsecertifikater. De var slet ikke ude på værkstedet. Derfor tror jeg, at mange metalvirksomheder slipper afsted med at CE-mærke, selvom de ikke har styr på krav og regler – eller måske slet ikke har de rette certifikater til deres smede. Det har vi jo selv oplevet, siger Lars Henrik Nielsen.

Redaktionen har forelagt anmeldelsen fra Uni-Tek for DANAK's direktør. Bolig- og Planstyrelsen har før redaktionens kontakt ikke sendt anmeldelsen videre til DANAK, der kan håndtere denne slags sager.

Overraskende læsning

Direktøren i DANAK kalder brevet for overraskende læsning. Men han understreger også, at der er tre certificeringsorganer, der er dansk akkrediteret og notificeret til 1090. Det er Dancert, Force Certification og Intertek DIC. Derudover agerer en række europæiske selskaber, der arbejder på det danske marked under deres hjemlandes kontrol. Her har DANAK ingen rolle.

– Vi tager svejsecertificeringerne meget alvorligt, når vi er ude for at bedømme de danske virksomheder, der certificerer metalvirksomhederne. De systematiserede svejsepas og certifikater var en vigtig del af sikringen af kvaliteten ved indførelsen af EN1090. Dem skal de certificerende organer have fokus på, når de gennemgår virksomheden og dens processer. Det har de næppe haft i disse to firmaer, og det ville vi da gerne kunne undersøge, siger direktør Jesper Høy.

Efterfølgende har Uni-Teks direktør Lars Nielsen valgt at stille sin brancheviden til rådighed for DANAK – inklusive navngivning af de to virksomheder, der tilsyneladende systematisk snyder med svejsecertifikaterne.

Udenlandsk kontrol

Men DANAK-direktøren gør opmærksom på, at der er en række certificerende organer, som ikke er under DANAK's kontrol. Det er de europæiske selskaber, der arbejder på det danske marked under deres hjemlandes kontrol.

– En udfordring med at få bedømt processen og kontrollen af svejsepas kunne ligge hos de udenlandske certificerende organer på markedet. En bedømmelse af disse har vi alene adgang til, hvis vi får en anmodning fra deres hjemlandes kontrol. Ellers har vi ingen rolle i forhold til deres arbejde. Vi kan i det tilfælde alene henvise sagen til en udenlandsk notificerende myndighed, selvom problemet er i Danmark, understreger Jesper Høy. ●

Byggestål

Tekst: JAN KRISTENSEN

KIWA auditerer i Danmark under finsk flag

KIWA Inspecta bragte mange metalvirksomheder i tvivl og problemer, da sjusk kostede selskabet EN1090-akkreditering for godt et år siden. Et finsk KIWA-selskab under finsk kontrol overtog arbejdet for kunderne i Danmark. De kontrolleres ikke af danske myndigheder.

KIWA Inspecta var det største certificeringsorgan på byggestål efter EN1090 på det danske marked, da en kontrol fra DANAK kostede akkrediteringen i 2019. Det betød stor bekymring og irritation hos kunderne - metalvirksomhederne - der frygtede ikke at kunne levere byggevarer med den krævede CE-certificering.

Men KIWA fortsatte på det danske marked - nu blot igennem et finsk KIWA-selskab, der hyrer den danske afdeling som underleverandør til at levere arbejdet.

Derved er DANAK - den nationale danske akkrediteringsfond - ikke længere kontrolorgan. DANAK's kontroller af KIWA i 2019 havde vist dårlige kvalitetshåndbøger og eksempelvis manglende auditering af boltsamlinger og overfladebehandling ude i virksomhederne, som ikke var blevet afdækket af KIWA og påtalt. Det kostede akkrediteringen.

Finsk flag

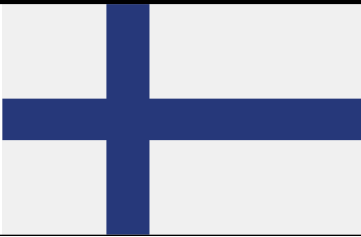
Men KIWA kan stadig tilbyde certificering på deres danske website i et finsk selskabs navn. Det sker igennem Inspecta Oy, som er under finske FINAS akkreditering. Nu ligger kontrollen af KIWA's arbejde som certificerende organ med danske metalvirksomheder altså i Finland.

DANAK har gjort kollegerne i FINAS i Finland opmærksom på KIWA-udfordringen i Danmark både via telefoniske henvendelser og via samtaler, når organisationerne har mødtes i internationale fora. Men finnerne har trods orienteringerne ikke bedt de danske kolleger om at bistå med en ny bedømmelse af KIWA's arbejde i Danmark.

- At tilbyde certificering efter EU-normer er en del af det indre marked, hvor virksomheder fra forskellige lande kan tilbyde deres

Tidslinje Kiwa-sagen

indsats. Sådan er reglerne. Det er helt legalt, og vi kan ikke gøre mere i sagen, siger direktør Jesper Høy fra DANAK.

Offensiv orientering

Igennem en årrække er KIWA det eneste certificeringsorgan i Danmark, der har fået inddraget akkrediteringen til at certificere virksomheder, der leverer efter EN1090.

– Det er en sjælden begivenhed både i Danmark og på europæisk plan, at det kommer så vidt, siger Jesper Høy.

Med sagen i 2019 blev det overladt til KIWA selv at orientere kunderne og myndighederne i form af Sikkerhedsstyrelsen og Bygge- Boligstyrelsen ved inddragelse af akkreditering.

– Men med erfaringerne fra denne sag har vi besluttet, at DANAK fremover orienterer de to myndigheder direkte allerede ved suspension, indskrænkning eller tilbagetrækning af akkrediteringer. Samtidig får firmaet en klar deadline for at orientere alle kunder. Sker det ikke, så går vi ud med en pressemeddelelse, så virksomheder og offentligheden er orienteret, siger direktør Jesper Høy fra DANAK.

Gidseltagning

I KIWA-sagen i 2019 blev ingen metalvirksomheder tvunget til at stoppe produktionen. Metal-virksomhederne fik mulighed for at

FAKTA DANAK:

DANAK er Den Danske Akkrediterings-fond

Virksomheden er etableret som en uafhængig non-profit erhvervsdrivende fond.

De tre certificerende danske organers arbejde - Dancert, Force Certification og Intertek DIC – bedømmes hvert år af DANAK både på proces og på en case fra en virksomhed.

DANAK bedømmer ikke virksomheder med hjemsted uden for Danmark.

flytte certificering til et andet selskab fra dag til dag, da KIWA blev de-notificeret den 19. januar 2020.

– Det er afgørende, at alle aktører har lært af KIWA-sagen. Vi må aldrig igen komme i en situation, hvor virksomhederne og deres produktion af byggestål efter EN1090 bliver gidsler i en sag, som de ikke har indflydelse på. Den ene dag var vore medlemmer certificeret af et velkendt internationalt bureau, den næste dag var deres produktion pludselig truet, siger industrikonsulent Edward Lorentzen.

Jesper Høy fra DANAK anbefaler her metalvirksomhederne at være kvalitetsbevidste og kigge deres leverandører på certificering i kortene.

– Alle ved, at en CE-mærket skrue kan være af god eller mindre god kvalitet. Sådan er der også forskel på det arbejde, de certificerende organer laver med

CE-mærkningen i virksomhederne. Her kan man med fordel også overveje sit indkøb grundigt, siger Jesper Høy, DANAK. ●

5. december

Den problematiske sag bliver afsløret i fagpressen og beskrevet på bl.a. industriogteknik.dk. De seneste fem år har der ikke været en lignende sag.

9. december

Kiwa beroliger kunderne med, at det møde med DANAK og Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har gjort det klart, at alle Kiwa kunder kan producere videre under EN1090 og ISO3834, indtil de hører nærmere.

20. december

DANAK bringer Kiwa's akkreditering til ophør. Sagen sendes i partshøring – endelig afgørelse forventes i januar. Kiwa får frist til den 19. januar 2020 til at orientere kunderne om konsekvensen – og sikre en overflytning til andre firmaer.

19. januar 2020

Kiwa de-notificeres. Kiwa-kunder kan ikke længere levere godkendt byggestål. Virksomhederne skal skifte certificeringsbureau.